

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie przestrzegania zasad bezpieczeństwa, higieny i czasu pracy w sektorach gospodarki z największą liczbą wypadków przy pracy

Na uroczystym posiedzeniu Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP zorganizowanym 28 kwietnia 2014 roku w ramach obchodów "Międzynarodowego Dnia Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych" oraz ustanowionego przez Sejm w 2003 roku "Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy" informacje na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa, higieny i czasu pracy w sektorach gospodarki z największą liczbą wypadków przy pracy przedstawiły instytucje nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, partnerzy społeczni oraz środowisko naukowe.

Z informacji na temat wypadków przy pracy przedstawionej przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że w roku 2014 około 50% wszystkich wypadków przy pracy miało miejsce w czterech sekcjach gospodarki: górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo oraz transport i gospodarka magazynowa. W informacji Państwowej Inspekcji Pracy podkreślono, że w wielu zakładach z ww. obszarów nie są przestrzegane podstawowe zasady bezpieczeństwa pracy, przy czym do najczęstszych nieprawidłowości zaliczyć można: niewłaściwe przygotowanie pracowników do pracy, nieprawidłowe przygotowanie stanowisk i procesów pracy, brak lub niewłaściwe zabezpieczenie maszyn i urządzeń technicznych, a także tolerowanie odstępstw od zasad i wymagań przepisów. Równocześnie corocznie zwiększa się liczba wypadków, którym ulegają osoby zatrudnione, ale niebędące pracownikami tych przedsiębiorstw. Według inspektorów PIP przyczyny stwierdzanych nieprawidłowości pozostają niezmiennie i są związane z dążeniem do obniżenia kosztów działalności przy równoczesnej niedostatecznej znajomości przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy lub ich błędnej interpretacji. Z kolei pracodawcy wskazują, że przepisy prawa pracy nakładają na nich zbyt dużo obowiązków, mimo że przedsiębiorstwa na działania na rzecz poprawy warunków pracy przeznaczają średnio 0,8% kosztów pracy (GUS, 2012).

W informacji Wyższego Urzędu Górniczego zwrócono uwagę na wysoki poziom zagrożenia metanowego w kopalniach węgla kamiennego oraz zagrożeń technicznych związanych z pracą maszyn i urządzeń, a także na powtarzające się przyczyny wypadków przy pracy, wśród których wymieniono nieprzestrzeganie procedur i przepisów bhp przy wykonywaniu prac.

W informacji Centralnego Instytutu Ochrony Pracy - Państwowego Instytutu Badawczego na temat przyczyn wypadków w małych firmach budowlanych wskazano, że do podstawowych identyfikowanych tam problemów należy niewłaściwe informowanie podwykonawców o wymaganiach dotyczących bhp i niewłaściwa realizacja zadań koordynatora ds. BHP na placu budowy. Podkreślono także uniwersalny i zbyt ogólnikowy charakter planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (BIOZ) na budowach oraz brak instrukcji wykonywania zróżnicowanych prac, szczególnie na tych stanowiskach, na których wymagane są najniższe kwalifikacje przy równoczesnym braku odpowiednich szkoleń pracowników.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przedstawił działania realizowane w ramach prewencji wypadkowej skierowanej na zapobieganie wypadkom przy pracy oraz problemom zdrowotnym związanym z pracą, zwracając szczególną uwagę na skuteczność działań realizowanych we współpracy z Państwową Inspekcją Pracy, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy - Państwowym Instytutem Badawczym, Wyższym Urzędem Górniczym, Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, a także sygnatariuszami Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie.

Rada stwierdza, że przedstawione informacje potwierdzają konieczność:

1. wzmożonego nadzoru Państwowej Inspekcji Pracy nad grupą zakładów, w których odnotowywana jest duża liczba wypadków przy pracy oraz wysoki poziom narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników, a także prowadzenia skierowanych do tych zakładów działań o charakterze prewencyjnym,
2. dalszego rozwoju działań skierowanych na zapobieganie wypadkom przy pracy oraz problemom zdrowotnym związanym z pracą, realizowanych w ramach prewencji wypadkowej ZUS,
3. podejmowania działań w dziedzinie kształtowania odpowiedniej kultury bezpieczeństwa i upowszechniania dobrych praktyk w tym obszarze.